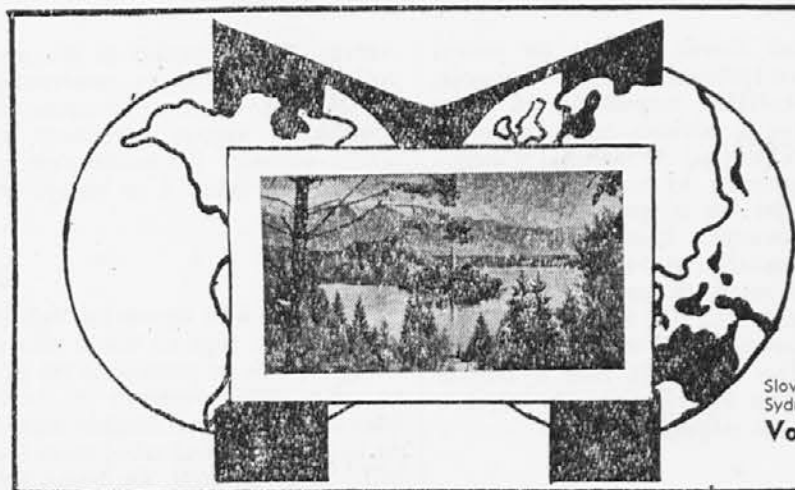

TRETJI MESEC ŠESTMESECNE KAMPANJE

MISLI

Slovenski informativni list v Avstraliji:
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.
Vol. V. No. 3. MARCH, 1956.

Registered at the G.P.O. Sydney, for
transmission by post as a periodical.
66 Gordon Street, Paddington, Sydney

Organ of the Slovene Community in Australia "THOUGHTS"

TRIDESETKRAT POVEDATI!

Profesor Ernest Tomc — morda ga je kdo od bralcev poznal — ni učil samo za šolo, učil je zlasti za življenje. In je zabičaval učenecem: Kadar boste imeli ljudem kaj važnega povedati, ne mislite, da bo vse opravljeno, ko boste povedali enkrat. Vsako reč povejte TRIDESETKRAT, pa še potem boste videli, da se bo le malo prišlo.

MISLI imajo te mesece povedati nekaj zelo važnega. Če bi se nam zdelo dovolj povedati samo enkrat, bi bilo vse končano že takrat, ko je bila prvič tiskana beseda KAMPANJA. Toda ostalo bi vse do pičice pri starem. Še besede KAMPANJA bi si ljudje ne zapomnili, kaj šele njen pomen! Zato se ravnajmo po nauku prof. Tomca in bomo povedali o naši KAMPANJI najmanj TRIDESETKRAT. Morda še večkrat. Nič ne pomaga, ponavljali bomo, pa naj bo še tako dolgočasno.

Toda zakaj naj bi bilo dolgočasno ravno to, kar spet in spet ponavljamo MISLI?

Ali nimate podobnega ponavljanja okoli sebe vse pošto? Ali se vam ne zdi, da so najboljši učenci prof. Tomca trgovci in razpečevalci raznega blaga, ki o njih mislimo, da žanjejo v življenju najboljše uspehe? Oglašajo in ponavljajo, gonijo dan za dnem, uro za uro, eno in isto lajno po časopisih, po radiu in televiziji. Če bi bilo res, da se ljudje naveličajo oglašanja in ponavljanja in priporočanja z enimi in istimi besedami naprej in naprej, verjemite, da bi že davno zmetali iz svojih stanovanj radio aparate in jih razbili na drobne kosce. V resnici pa še nove kupujejo in poslušajo spet in spet isto reč ne le po tridesetkrat, ampak po tridesetkrat trideset.

Ponavljamo in bomo še ponovili: Prišel je čas, da MISLI ne žive več OD MILOŠČINE in prireditvev in skladov, ampak OD NAROČNINE! Naj to zadevo danes razložimo z enega samega vidika, pa drugič še od druge strani.

MISLI so priredile že več takih reči kot je bilo zadnje 'božičevanje' v Sydneyu. Tudi že v Melbournu. In za leto 1956 je za nekaj takih prireditvev že rezervirana dvorana in boste ob svojem času nanje povabljeni. Saj je ta reč kar dobra, dokler se ljudje ne zavzamejo za NEKAJ DRUGEGA. Je

pa skrajni čas, da bi se za tisto zavzeli.

Vprašam: Ali je kje na svetu med Slovenci tako kot v Sydneyu, da se govori in piše o tisočih rojakov v mestu in okolici, pa se še NI POJAVIL ODBOR, še manj organizacija, ki bi dvignil glas: Ljudje božji, omislimo si neko SLOVENSKO ZBIRALIŠČE, pa naj že bo samo hiša ali dvorana ali SLOVENSKI DOM, da bomo vsaj malo vedeli, kje smo lahko kdaj pa kdaj — nekoliko DOMA?

Pa mislite, da MORA tako ostati in BO nujno tako ostalo?

Podpisani verjame, da bo nekoč jeknilo nekaj drugega. Verjame, da bo tudi v Sydneyu jeknila iz slovenskih ljudi zavest: Stopiti moramo skupaj in se pomeniti, kako priti do nekega zbirališča, ki bo NAŠE, kamor bomo šli kot se gre DOMOV, kjer ne bomo plačali zgolj trenutne najemnine, ampak DELEŽE in bomo šli tja, kadar koli se nam bo zahotelo, ne le takrat, kadar nas bo kdo povabil. Bomo šli od časa do časa tudi še v kak Paddington Hall, pa ne bomo odrinili le tistih nekaj šilingov, ki smo jih v preteklosti dali za zaba vo in je nekaj od njih ostalo za MISLI, ampak bomo dali DEBELE FUNTE, ki bodo šli v blagajno za SLOVENSKO ZBIRALIŠČE, za slovenski CENTER, za slovensko STREHO, pa naj pokriva že tako ali tako stavbo.

Verjamem, da do tega pride, ker mora priti, ali pa že danes nismo več Slovenci! In ko do tega pride — ali naj MISLI zavpijejo in rečejo: NE! Ali naj rečejo: Me smo živele od Paddington Halla, od tam naj nam še nadalje teče življenska kri, ker smo pač vajene MILOŠČINE in BERAČENJA, nočemo in ne znamo se postaviti na lastne noge ... ?

Sodim, da MISLI ne bodo tako rekle. MISLI se dobro zavedajo, da je čas v Avstraliji zrel za oboje: Slovenska središča morajo vstati, pa tudi MISLI morajo živeti IZ SEBE, to se pravi — OD NAROČNINE! Po raznih najetih dvorinah se bo še treba zbirati od časa do časa, pa ne zgolj za zabave in za MISLI, kadar se pač posreči, da zanje kaj ostane, ampak ZA NARČOTOM in pripavljenostjo ZA ŽRTVE v prid narodnega središča. Doslej je bilo malo ŽRTEV v

zvezi, s prireditvami, če izvzamemo tiste, ki so DELALI namesto da bi se zabavali.

MISLI pa že zato zaslužijo, da zažive OD NAROČNINE, ker človek ne bi imel kje povedati kaj takega, kot je povedano tu, če se bo KAMPANJA ponesrečila in bodo morale MISLI nazaj v življenje ali celo v pozabo. Kje boste

navduševali ljudi za ustanavljanje slovenskih SREDIŠČ, če ne bomo imeli primerne glasila?

Treba je torej to storiti, onega ne opustiti. Zato smo čisto pripravljeni, da bomo vso reč povedali še TRIDESETKRAT in tudi kaj navrgli. Utegne se celo zgrditi, da bomo povedali 30krat v deset! — P.B.A.

TVEGANA REČ!

Zavedamo se, da veliko tvegamo, ko smo razglasili KAMPANJO in si postavili razmeroma visok cilj. Na to smo takorekoč obesili nadaljnji obstoj MISLI ...

Tvegana reč! Poznamo ljudi. Nimajo radi, da jih kdo drega iz suva v rebra. In mnogi najbrž pravijo: Bolj mešaš, bolj smrdi ... Na misel nam prihaja prispodoba o dveh žabah.

Po nesreči sta padli v posodo polno smetane. Brcali sta in kobalili sem in tja, pa nista mogli na suho. Po dolgem poskušanju je ena omagala in dejala: Ne izplača se! Pogreznila se je na dno in poginila ...

Druga je vztrajala in kobalila po smetani naprej. In glejte, ko je le mešala in mešala, se je končno iz smetane naredilo — surovo maslo! Smetana se je strdila in žaba je imela naenkrat pod seboj trdno podlago, da se je obdržala pri življenju. Celo skočila je iz posode in veselo živela naprej.

Morda se bo pa le tudi našim MISLIM tako zgodilo, če bomo vztrajali in „mešali“ KAMPANJO naprej, mešali tako dolgo, da se bodo s PLAČEVANJEM NAROČNINE naredila našemu glasilu trdna tla in bodo MISLI iz sedanje nevarnosti planile v ŽIVLJENJE — magari nekoliko — po žabje ...

VPRAŠANJE TRSTA V PRAVI LUČI

1. Do londonskega sporazuma o delitvi STO (Samostojno tržaško ozemlje) je baje prišlo zaradi tega, ker je bil obstoj STO nemogoč. Toda nemogoč je bil obstoj STO zato, ker ga ni marala ne Italija ne Jugoslavija. Obe sta bili zoper STO, ker sta obe upali, da bosta dobili zase celotno ozemlje.

2. Sedanji sporazum sta sklenili laška in jugoslovanska vlada, ne Italija in Jugoslavija. Sporazum torej ne veže držav, veže samo obe vladi. To pa ni vseeno, Italija sporazuma ne smatra za zakon in ga ni predložila parlamentu v odobritev. Niti ga ni objavila v uradnem listu. Jugoslavija ga je pa predložila parlamentu in ga objavila v uradnem listu. Ako bi ena ali druga vlada sporazum kršila, bi to povzročilo samo napetost med Italijo in Jugoslavijo, ne bi pa izzvalo mednarodnih zapletov.

3. Sporazum smatra Jugoslavija za dokončno razdelitev tržaškega ozemlja, ne pa Italija. Italija si je pridržala pravico, da o prvi pri-

ložnosti dvigne zahtevo po celokupnem ozemlju. Ne samo nekdanjo zono B, celo vso Istro misli Italija nekoč dobiti nazaj.

4. V členu 8. londonskega sporazuma je določeno, da se v roku enega leta Italijani svobodno preselijo na laško plat, Jugoslovani pa obratno. Italija močno podpira izseljevanje Larov iz Jugoslavije. Želi, da bi kmalu ne bilo v Jugoslaviji nikake laške manjšine, ker potem bi prenehale vse dolžnosti Jugoslavije do laške manjšine, ki jih nalaga sporazum. Ko pa Jugoslavija ne bo izvrševala teh določb, bo Italija lahko rekla: Tam se ne drže predpisov, tudi nam se ni treba držati! In bodo vse obveznosti Italije do slovenske manjšine v Trstu splahnile v nič.

5. Londonski sporazum predvideva, da bosta Jugoslavija in Italija uveljavili poseben statut, ki je priložen sporazumu. V tem statutu je naloženo Italiji samo dolžnost, da zagotovi Slovincem manjšinske pravice na TRŽAŠKEM. Nikakih obveznosti pa statut ne

nalaga Italiji glede Slovencev na Goriškem in v Beneški Sloveniji, pa tudi ne glede Hrvatov v Istri in na Reki.

6. Ker se Italija zanaša na to, da se bo kmalu zgodilo, kar smo povedali zgoraj pod točko 4, ni ustanovila komisije, ki bi izvedla poseben statut, niti ni povedala, kje naj se Slovenci pritožijo, ako bi se jim pod Italijo kratile državljske pravice. Sploh se tržaška vprašanja rešujejo v Rimu, ne v Trstu. Seveda to pomeni neskončno zavlačevanje. Toda vsako zavlačevanje pomeni za Italijo — pridobitev . . .

7. Zmerom bolj jasno prihaja na dan vtis, da je bil sporazum napravljen zato, da se NE izvaja. Izvajajo se pa neke tajne obveze, ki so bile menda samo ustno dogovorjene in se le počasi odkrivajo, pa moraš biti zelo pozoren, da jih izslediš. Na primer dogovor med Italijo in Titovino, da bo Italija vračala begunce — razen Lahov, ki so seveda „mučeniki“ . . .

8. Obstoje Slovencev v Trstu bo mogoč le ob neprestanem boju, ki ne bo boj za pridobivanje, ampak za golo ohranitev življenja in najbolj osnovnih narodnih svetinj.

9. Iz Jugoslavije (zona B) se je umaknilo na tisoče ljudi, med njimi Slovencev in Hrvatov. Ko so enkrat na tej strani, mnogi zataje svojo narodnost, da so deležni laške podpore. Za laške begunce in za take, ki se po prihodu poitalijano, gradijo v Trstu sredi slovenskih vasi velike stanovanjske hiše. Izbrali so si te kraje zato, da bi čimprej ne bilo več mogoče govoriti o strnjenih naseljih Slovencev na Tržaškem.

ZA ZGLED:

Mr. Filipčič v Blacktownu je dobil obisk. Prišlo je nekaj fantov, ki so nedavno dospeli v Avstralijo iz Trsta in še niso poznali lista MISLI. Pokazal jim je list in jih nagovoril za naročnino. Dva sta takoj plačala, eden je obljubil, da bo plačal o prvi priložnosti, naročnik pa želi postati takoj. Tako je Mr. Filipčič na en mah pridobil listu MISLI tri nove naročnike. Hvala mu, vsi drugi si pa vzemite tega moža za zgled! Vidite, to pomeni KAMPANJA za MISLI!

Mi smo dvamilijonski narod (s Koroško in Primorsko). Slovencev v Avstraliji je nad 10.000. Brez daljnega smo ena najmanjših narodnih manjšin na tem kontinentu. Imamo tiskan mesečni list „MISLI“.

V mladih deželah, kot tu, ni toliko idealizma kot pri nas doma. Slovani smo vsi idealisti — sanjači —

Sedaj smo se, sanjači, preobjedli belega avstralskega kruha ter se požvižgamo na dom ter „Na planinah sončece sije.“

Prišla sta dva duhovna, da krščujeta, poročata, spovedujeta, vodita ter pokopavata slovenski rod.

Pa sta oba patra, dobro vzgojena, vzela nase: naše duhovne, telesne in duševne potrebe:

Pater, mož me je zapustil; pater, rodila bom; pater, trebuh me boli; pater poročili se bomo; strica bi radi poklicali iz Trsta; moj nečak je bolan v Nemčiji; službe nimam; okradli so me; brata so zaprli; hišo

10. Razbitost Slovencev na Tržaškem ima svoj delež krivde za vse to početje. Nimajo pravega skupnega predstavnštva. Razbiti so v razne majhne skupine. Zahteve, ki prihajajo od teh skupin, včasih druga drugo pobijajo. Jasno je, da je tudi to v prid Italiji, ki „ne ve“, komu naj ustreže . . .

11. Titovski Slovenci v Trstu danes sploh nimajo političnega predstavnštva. Te in druge komuniste, kominformiste, je zmedel še bolj Hruščev s svojim govorom v Belgradu. Vidali je prisilil do vratolomnih obratov. Vedno jasnejši je vtis, da je rdeča Jugoslavija prodala svoje brate v Trstu za skledo leče.

12. Razni laški predstavniki so javno zatrjevali in zahtevali, da se londonski sporazum ne sme začeti izvajati, ker da nima nobene veljave in vrednosti. Jugoslavija — molči. Priključila je svojih 10 kvadratnih kilometrov iz okolice Trsta, to je vse. Za drugo se ne zmeni. Za zamejske Slovence je londonski sporazum ponoven dokaz o mačehovstvu matične države (Jugoslavije) in o njenem majhnem zanimanju za usodo Slovencev onkraj meje.

DOSTAVEK URED.: Gornjih 12 točk smo posneli po izčrpnih razpravi o Trstu, ki jo prinaša izpod peresa Jožeta Velikonje letošnji ZBORNIK Svobodne Slovenije. Na drugem mestu je nekaj besed o tem ZBORNIKU — naročite si ga! Že samo zaradi te razprave je nujno, da ga bere vsak, ki mu je usoda Trsta pri srcu. In komu ne bi bila — če se čuti Slovenca!?

Še nekaj besed o ljubezni

Vsak človek ima že po naravi iskrico ljubezni v sebi. Od vzgoje, in okoliščin, največ pa od njega samega je odvisno, če jo bo popolnoma zatrl ali pa razpihal v mogočen plamen, ki bo s svojo toploto obžarjal vse njegovo mišljenje in čustvovanje. Človek, ki resnično in nesebično ljubi, ni nikdar grd in odvrten, pa naj bo njegova zunanost taka ali taka. Sovraštvo pa spremeni največjega lepota v ostudno spako, ki tudi v svojem bližnjem vidi le slabo in uživa v njegovih napakah.

Ljudje nismo popolni. Malo jih je sicer stoodstotno pokvarjenih, pa prav tako malo ali še manj do skrajnosti pravičnih. Ostali gomažimo nekje v sredi, padamo in se pobiramo, dokler nam ne odbije poslednja ura. Toda eno je gotovo: Če hočemo biti res pošteni in pravični, za kakršne se radi kažemo, si ne moremo privoščiti pomanjkanja resnične in iskrene ljubezni do bližnjega, sicer nismo prav nič boljši od svetopisemskih farizejev. „Kaj ti pomaga, če imaš vero, da bi gore prestavljal, če pa ljubezni nimaš?“ — to je Učnikov nauk.

Tudi brez ljubezni v srcu se lahko kažemo pravične in opravljamo dobra dela, ker tako zahteva naš položaj v družbi. A kako dolgo bo ostalo naše hinavstvo prikrito? Lev skače skozi obroč, ker to zahteva od njega človek, a tega lev prav gotovo ne dela iz ljubezni, ampak iz strahu pred krotilec, ki ga sovraži in mu bo o prvi priložnosti skočil za vrat. Tudi ljudje mnogokrat skačemo skozi obroče in nam to ni všeč. Ali si morete predstavljati človeško družbo, kakšna bi bila, če bi le iz strahu ne skakali drug drugemu za vrat? Ali bi bili taki ljudje kaj boljši od tolpe mačk? Vsaka mora biti stalno na preži, da bo skočila prva! Lep primer takega „raja“ imamo v nekaterih političnih sistemih, zgrajenih na laži in sov-

raštvu. Žal, v praksi še nimamo političnega sistema — osnovanega na ljubezni. Zato se moramo zadovoljiti z vzgojo poedincev na takšni osnovi. Najprimerneje pa bo, če vsak začne s to vzgojo pri sebi samem.

Morda bo kdo ugovarjal, češ, to je nemogoče, tega ne bomo nikdar dosegli, pa če se postavimo na glavo. Res, malo verjetno je, da bi kdaj dosegli takšno idealno stanje, da bi se ljudje med seboj zares ljubili. Drži pa tudi, da bomo želi ljubezen le, če jo bomo prej sejali. Enako drži, da bomo želi sovraštvo, če bomo sovraštvo sejali.

Ta ali oni bo morda zavidal drugoverce, kadar mu bo težko požreti jezo. Dejal bo: Blagor njim, ki vera ne zahteva od njih ljubezni do bližnjega! Koliko laže živijo, ko lahko udarijo nazaj, kadar jih je volja. — Pa ni tako. Tudi drugoverci so ljudje in jim je ljubezen enako potrebna kot nam, pa naj jo imenujejo krščansko ali samo človečansko ljubezen, potrebna jim je. Gospodove besede ne veljajo le članom njegove Cerkve, ampak vsemu svetu. Ni rekel učencem: Sedite in premlevajte moj nauk med seboj! Rekel je: „Pojdite in učite vse narode!“ Zato ne zavidajmo onih, ki jim njihova vera ali nevera morda dovoljuje sovraštvo. Le pomilovati jih je treba, ker jim še ni bilo dano, da bi spoznali Kristusov nauk.

Tretji bo mogoče skomiznil z ramenji in dejal: Vse lepo in prav. Toda čemu govoriti o vsem tem nam, peščici Slovencev, razkropljenim po širni Avstraliji — tako daleč od ostalega sveta? Ali bomo mi spreobračali človeštvo? Kako naj ljubim to enolično deželo, nadležne muhe, smrdljive kostrune in ljudi, ki me postrani gledajo?

Tebi, dragi rojak, ki praviš tako, bom prihodnjič kaj povedal.

M.A., Melbourne.

Doziv vsem zaspanim Slovincem

bi radi kupili; pater, ali veste za kako stanovanje; pater, kako sem žalosten; sem zapuščen; stari oče mi umira; kdaj bo zopet ples; zakaj ne pošljete MISLI; od doma nič ne pišejo; pater, naročil bi paket; predstavite to pismo v angleščino; —

. . . in pater je . . . tu!

Osebnospoštujem duhovna. Ampak v isti sapi ga zmerjam: bedak!

Veste, Slovenci, dobrota je sirota . . . dobro . . . ampak iz vsega se norca delati . . . to je nekako preveč!

Sedaj pa vi . . . raztreseni Slovenci po bush-u! Ali je skopost ali je malomarnost . . . to ni važno. Važno je, da si ti, slovensko govoreči emigrant, lahko ponosen na

dejstvo, da tu tiskajo papir v jeziku, v katerem si prvič v življenju zavekal. Jezik, ki te je uspal, budil, klical in veselil v prvih letih življenja.

Ti, sinek, pa se požvižgaš ter misliš, da si velik gospod. Podpisani pa te izziva in ti pove: velika si reval! Sta te dva patra poklicala, rekoč: prosim, plačaj za list, za naše glasilo. Ti pa si len, sinek, in ne plačaš . . . ! Ne skop — len! Zaradi tvoje lenobe naj bo list ukinjen?

Tu pa prihajaš ti na dan, rojak: ali izhajaš iz naroda, ki ima nekaj svet učiti, ali pa si berač, ki kruha po tujini prosi . . . Srednje poti ni. Tudi ni izgovora: Kaj me briga! Če imate še, Slovenci, dovolj

telesnih moči, da odnesete ta presneti funt na pošto . . . storite to danes . . . Če nimate . . . lahko noč . . . in sladko zaspimo v razsežni Avstraliji. Samo da nas v sanjah ne bo mora dušila!

Zeleni Jurij, NSW.

PRIPOMBA: Gornje duhovite vrstice smo dali v tisk z nekoliko mešanimi čustvi, na drugi strani si pa nismo upali uporabiti cenzure nad spisom našega dolgoletnega sotrudnika.—Ured.

NA POVELIKONOČNO ZABAVO

vabijo MISLI v Paddington dvorano
v ponedeljek 2. aprila
ob 6. zvečer.

Več o tem na strani 5.

PO POTIH DEMOKRACIJE

Pogled nazaj v zgodovino nam pokaže, da so omikani narodi že od zdavnaj iskali idealne oblike vladavine in se začeli odločati za demokracijo.

Okrog leta 725. pred Kristusom je Likurg v Šparti na Grškem uredil način vlade, ki jo imamo za začetek demokracije. V sorazmerno majhni meščanski državi je vladalo poleg dveh kraljev in senata, ki ga je sestavljalo 30 starostov, neposredno tudi celokupno ljudstvo ali narod (demos). Vendar takrat še niso priznavali enakosti vseh ljudi. „Ljudstvu“ so pripadali samo svobodnjaki, nekaki „boljši“ ljudje, ne pa tudi tisti, ki so pasli ovce ali sadili fižol in repo. Ti zadnji so bili namreč ali sužnji ali pa ljudje brez državljanskih pravic in dolžnosti, niso na primer smeli nositi orožja.

Za Špartanci so tudi bolj živahni Atenci v svoji državi uveljavili demokracijo. Sprva se jim je slabo obneslo, kajti večjo važnost so polagali na „demos“ kot na „kratia“. Bili so preveč svobodoljubni, pa njihov ljudski zbor ali parlament zlepa ni mogel priti do kakšnih zaključkov. Modri Solon pa jim je predložil zakone in jih naučil glasovati. To je zmedo preprečilo. Za časa Perikleja (u. 425 pr. Kr.) so se demokratični pojmi že tako izbistrili, da jih je mogel govornik na Periklejevem pogrebu poviti v celoto in jim dati jasno podobo. Ti demokratični ideali so danes tudi naši ideali.

Atenski modrijan Platon (okrog 1.400 pr. Kr.), ki je mnogo predaval in pisal o državnstvu, je pa bil demokraciji nenaklonjen. Trdil je, da je demokracija sicer krasna in naravnost idealna oblika vladavine, na drugi strani pa v njej človeške slabosti le prerade pridejo do veljave, seveda na škodo države in državljanov. Tedanjemu demokratičnemu režimu v Atenah se je posebno bridko zameril, ko je na smrt obsodil slavnega modrijana Sokrata. Tega moža so spoštovali kot najboljšega in najbolj vrednega človeka tiste dobe.

Tu naj mimogrede omenim, da je bil Platon za „timokracijo“ — vlade majhnega števila izbranih posebnostno častljivih mož.

Rimljani so marsikaj prevzeli od Grkov. Ni pa lahko o rimski demokraciji kaj določnega povedati. Do nastopa cesarjev je res imel narod svojo besedo pri vprašanjih vladanja in o rimskih zakonih tedanje dobe je bilo vedno rečeno, da so izraz volje senata in rimskega naroda — Senatus populusque Romanus . . . Ali rimska država je bila sila prostrana, dočim so za „narod“ smatrali samo meščane glavnega mesta Rima. Ko so nastopili cesarji, je prevladovala volja teh in narod je imel le malo vpliva na javne posle.

Če je kdo od bralcev slišal o štajercu Žunkoviču, slovenskem narodnjaku iz prejšnje dobe, se bo zdajle spet spomnil nanj. Poudarjale je namreč treba na tem mestu, kar sicer ni ravno novo, da so za Grki in Rimljani imeli

prvo demokratično vlado — Slovenci. Obred ustoličenja koroških vojvod na knežjem kamnu pri Krnskem gradu nedvomno priča o demokratičnem duhu, redu in povernanju naših prednikov. Poročilo „Conversio“ izrecno pravi, da so Gorazda Slovenci „napravili za kneza“, in o Hotimiru, da „mu je narod dal kneževino (okoli 1.750). Ako je narod dal nekemu čast in oblast, se je ta narod pač zavedal, da oblast pripada njemu in jo po svoji svobodni volji prepušča knezu. Tak narod se je zavedal svoje suverenosti.

Ta zavest je ostala med Slovenci živa skozi stoletja. Iz 13. stoletja imamo dokument „Schwabenspiegel“, ki poroča o ustoličenju koroških knezov. Pravi, da je narod z večino glasov odločal, kdo naj bo knez. Knez pa se je moral od svoje strani narodu zavezati, do mu bo pravičen sodnik, da mu bo mar blagor domovine, da bo častil in čuval pravo vero. Po pravici sklepamo, da je bila stara slovenska karantanska država prvi primer evropske demokracije. V roke izbranega kneza so Slovenci dejansko položili samo čast, da sme biti prvi služabnik svojega naroda.

Druga najstarejša demokracija je bila Islandija, ribiški otok v Severnem morju. Njen parlament je po nekaterih podatkih zboroval že v letu 930.

Splošno poznana je švicarska demokracija. Njen začetek sega nazaj v leto 1291, ko so trije prvotni kantoni podpisali „listino“ o večni zvezi. Švicar je, kolikor vem, najbolj z demokratično zavestjo prežet državljan. Svoje zakone si priredi sam — preko referendumov. V manjših kantonih tudi z neposrednim glasovanjem, kar z dviganjem rok, in to na prostem, kjer se vrše splošne vsakoletne skupščine. Švicar svoje zakone skrajno vestno spoštuje. Naj ga le kdo skuša prikrajšati v njegovih pravicah in osebni svobodi — Švicar se bo na vso moč uprl. Tudi ga ne moreš podkupiti s klobaso ali litrom vina, da bi volil drugače kot po lastnem prepričanju.

Angleška velja danes (poleg USA) za zgled demokracije. Prvi korak v smeri demokracije je bil narejen 1.1215 z dokumentom „Magna carta libertatis“ (Velika listina svoboščin), ki je ljudstvu zajamčil osnovne svoboščine. Proti koncu istega stoletja je Anglija dobila tudi parlament. Ta je od 14. stoletja sem razdeljen v dva „doma“ — House of Lords & House of Commons. Ali šele 1.1679 je Anglija uveljavila zakon — „Habeas corpus“ — ki je ljudi zaščitil pred samovoljo oblasti, ki od tedaj nikogar ne more tebi nič meni nič vreči v ječo, ampak zmerom šele po obsodbi pred sodiščem. Nastale so tudi politične stranke (Whigs & Tories). Leta 1689 je z zakonom o pravicah (Bill of rights) prešla vrhovna oblast od kralja na parlament in tako je v Angliji končno zavladala demokracija. — Jernej Hlapec. (Konec prih.)

OPOZORILO!

NAROČNINO za MISLI in plačilo za naročene knjige lahko pošiljate v gotovini v dobro zapečateni kuverti. Je pač najbolj preprosto.

ČE PA POŠLJETE ček ali Money Order, prosimo, da ZMEROM napišete „MISLI“, NE PA p. Pivko ali kako drugo ime.

V KUVERTI pridenite vsaj listek, ki bo jasno povedal, kdo pošilja in v kakšen namen pošilja. Tudi NA KUVERTO napišite svoj naslov na zadnji strani ali na prednji strani spodaj v levem kotu.

TISKARSKI SKRAT

Zelo pazljivo sem bral zadnjo številko MISLI. Med branjem sem držal v roki svinčnik in podčrtal vse tiskovne pogoške. Z mirno vestjo zapišem, da jih je bilo — brez števila!

Pograbila me je jeza, zavrnil sem MISLI, jih vtaknil v žep in se napotil naravnost v uredništvo MISLI. Pomolil sem list uredniku pod nos in mu dejal:

„To-le pogledajte in sram naj vas bo!“

Res je urednik postal nekoliko rdeč, pa ne preveč. Povabil me je, naj sedem in poslušam njegovo razlago. Bila je približno taka:

„Ljudje ne smete pozabiti, da smo prisiljeni tiskati list v tiskarni, kjer stavci in zlagalci nimajo pojma o slovenščini. Stavec, ki postavlja naše besedilo za tisk, mora paziti na vsako črko posebej, dočim v svojem jeziku postavlja besede, ker jezik pozna. Zdaj pa vi meni povejte, gospod Jež, ali bi vi napravili več napak, če bi tipkali na pisalni stroj v slovenščini ali če bi ga tipkali v — recimo — japonščini?“

Zdelo se mi je neumno vprašanje, pa sem vseeno mirno odgovoril:

„Ne grajam stavca, grajam vas, ker niste napak popravili . . .“

Urednik se je malo nasmehnil in nadaljeval:

„Naj vam razložim tudi to. Človek bi to že naredil, toda je še druga reč. Stavec tipka stavek za MISLI na pisalni stroj, ki se mu pravi 'linotype'. Vsaka vrsta v člankih je vlita iz svinca. Ko mu jaz popravim kakšno črko, mora mož vliti celo novo vrsto, ne more samo tiste napačne črke popraviti. In ko na novo vliva, se mu kaj rado zgodi, da napačno črko sicer res popravi, naredi pa novo napako pri kaki drugi črki, ki je bila poprej pravilna. In ta nevarnost je toliko večja, kolikor daljša je vrsta. Ali me hočete poslušati, da vam pojasnim stvar s primernim zgledom?“

Nič nisem rekel, samo prikimal sem.

„No, dobro. Imel sem objaviti poročilo o delovanju kulturnega društva 'Slovenska Skala'. V poročilu je stalo tudi to-le: Slovenska Skala je pokazala zopet nove uspehe . . . Dobro! Prebiram članek, ki je bil pripravljen za tisk, pa vidim, da je stavec napravil tako: Slovenska Skala je pokazala zopet nove uspehe . . . Prijel sem se za glavo in na vso moč krepko podčrtal, da je treba napisati pokazala, ne pokazila. Bog pomagaj, kaj bi rekli Skalaši, če bi jih MISLI takole pohvalile! Kar

vročje mi je postalo. Poslal sem popravek stavcu in mu posebej zaščitil, naj vendar pazi. Res je vlil novo vrsto in jaz sem si ogledal in skoraj pretipal tisto besedo, da je bila ja gotovo pravilna.“

Začutil sem usmiljenje z urednikom, toda to je bil šele začetek žalostne zgodbe. Urednik je nadaljeval:

„Vi mislite, da je bila s tem zadeva opravljena? Kaj šel Stavčev stavek se je zdaj tako-le glasil: Slovenska Skala je pokazala zopet nore uspehe . . . Špet sem tekel nazaj in nagnal stavca, da je vlil tisto vrsto že v tretje. Prebral sem in se oddahnil. Besedi pokazala in nove sta bili zdaj brez vsakega dvoma pravilno postavljene. Toda bil sem menda že tako živčno zdelan, da sem osredotočil vso pozornost samo na ti dve besedi, druge sem gladko prezrl. In zavoljo tega je nastal pravi pravcati Bogpomagaj. Še danes me oblije kurji pot, ko se spomnim, koliko sem pretrpel.“

Prenehal je in si obrisal obraz z robcem. Jaz sem se pa nagnil naprej in pridrževal sapo, da bi čimprej zvedel, kaj se je zgodilo. Čez čas je urednik spet povzel besedo:

„MISLI so izšle, Skalaši pa po meni kot črna vojska! Vse mi je zagomazelo po žilah, brž sem segel po MISLIH in poiskal besedi pokazala in nove. Še zmerom sta bili popolnoma pravilni, toda Skalaši mi niso dali časa, da bi se oddahnil. Pomolili so mi pod nos MISLI in z veliko grozo sem bral: Slovenska SKAZA je pokazala . . . Več nisem mogel, padel sem v omedlevico in še danes ne vem, kdaj sem prišel spet k sebi . . .“

Videl sem, da urednik pred menoj na stolu znova trpi vse tisto, kar je trpel takrat. Pogladi sem ga po glavi in potapljaj po ramenih, naj se potolaži. Čez čas je zaključil:

„Vidite, moj dragi Jež, tako se godi nam, ki moramo tiskati svoje reči v neslovenskih tiskarnah. Od takrat naprej popravim samo take pogoške, ki jim nikakor ne morem pustiti poti v list. Če so pa napake majhne, da jih po mojih mislih bralci lahko sami sproti popravijo, jih kar pustim in si mislim: Naj bo v božjem imenu, da se mi kaj hujšega ne zgodi . . .“

Taka je bila torej urednikova razlaga. Jaz sem sklenil, da o tem napišem za MISLI. Bo prav, če tudi drugi veste o teh in takih težavah. Še bolj prav pa bo, če tudi vas mine jeza na tiskarske skrate v MISLIH, kakor je minila mene.

Janko Jež.

ZA ZGLED:

Rad bi se naročil na list MISLI, prosim, začnite mi ga pošiljati. Božično številko mi je pokazal eden mojih prijateljev, pa sem se takoj namenil, da se naročim. Sem vesel, da lahko kaj slovenskega čitam.

Jože Hribar, Melbourne.

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

Chullora Park: Nisem pesnica ne pisateljica, vendar bi želela dati duška svojemu razmišljanju o prijateljici mladostnih let. Bila je moje starosti, nekoliko šibkejša od mene. Oči so ji skrivale neko tajnost, čudno trpkost. Človek, ki je poznavalec duš, bi hitro ugotovil iz njenih temno se bleščečih oči, da deklica nekaj skriva v sebi. Zakaj oči do ključ srca.

Velike družbe ni ljubila, tudi z menoj se je sestajala samo ob nedeljah. Šli sva v prijazen gozdček za vasjo. Nabirali sva cvetje, ki ga je bilo od zgodnje pomladi do pozne jeseni vedno dovolj. Tudi zapeli sva včasih veselo ali otožno pesem. Morda je iskala v tem utehe. Skrivnostni gozd, skrivnostne melodije — kot bi ji plakalo srce.

Imela sem vtis, da miru tudi v tem ni našla. Bilo je, kakor da se zaveda, da jo čaka v življenju nekaj težkega. Domači niso bili dobri z njo, mislila si je, da to napoveduje težke dni zanjo. Bog ve, če jih prenese? Mati ji je umrla, ko je imelo deklica 18 let. Ostala je še nekaj časa pri očetu. Potem je prišel dan, pred katerim je vedno trepetala. To mi je zaupno povedala.

Odpravila se je po svetu za kruhom. Vedela je, da bo grenak in trd. Slovo je vzela samo od mene. Ker si me razumela, je rekla. Več ni mogla govoriti, pa tudi meni je zmanjkalo besed. Bodi srečna in kmalu se oglasi, to je vse, kar sem mogla reči.

Odšla je. Dolgo sem čakala na njeno pismo, pol leta, če ne več. Potem je prišlo. Nič veselega. Povedala je, kako silno hrepeni po domu, kamor ni več vrnitve. Hrepenela je po trenutkih, ki jih je preživljala z menoj, pa to je vse za vedno minulo.

Minevala so leta, še in še mi je pisala. Pravila je, kako mora težko delati od zgodnjega jutra do pozne noči, ko vsi drugi že sladko spe. Njena gospodinja nima srca. Moja prijateljica je izčrpana, še jokati ne more več. Solze nočejo iz oči, zadržane pa toliko huje pečejo v dušo. Spraševala se je: Ali nimam tudi jaz pravice do srečnega življenja? Ali ni meni odmeril usode v življenju Tisti, ki jo odmerja drugim?

Zopet so minila leta, prišlo je novo gorje — vojna! Od prijateljice ni bilo več glasu. Morda še živi, morda jo je uničil vrtinec življenja. Naj bo tako ali drugače, nikoli Te ne pozabim, prijateljica moja. Kot prijateljica in mučenica živiš v mojem srcu. V mislih polagam cvetlični venec — ne na Tvoj grob, ki ga morda še ni — polagam cvetlični venec na grič

Tvojega trpljenja.—Jožica.

Cardiff: Podpisana Franc in Tončka Lampe sva z veseljem prejela

poslano številko MISLI. Veseli nam, da sva zvedela za naše avstralsko slovensko glasilo. Takoj pošiljava naročnino za leto 1956. Obenem želiva potom tega lista sporočiti lepe pozdrave vsem Slovencem, ki smo se z njimi poznali v Trstu, posebno Tinetu in Milki Kramar, najinima prijateljema. Naj se kaj oglasita na najin naslov: Lot 54, Laurel Street, Cardiff, NSW.

Warrawong: Dragi p. Rudolf. V kratkih besedah Vam popišem našo nesrečo, ki nas je zadela na sveti večer v preteklem letu. Moja žena Marija Božič je šla k polnočnici v Unnadero. Po končani sveti maši je hotela v avto našega znanca, da se vrne domov. Tedaj je pridrvel drug avtomobil, jo zadel in prevrnil, da je brez zavesti obležala na mestu. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer je ostala 12 dni in čakala na operacijo. Štiri dni po operaciji, 11. januarja letos, je umrla. Naslednji dan smo jo pokopali v Wollongongu. Zaprtila mi je dve hčerki, Bernardka je stara tri leta, Jerica 20 mesecev. Lahko si mislite, kakšen udarec je to za nas. — Vdani Jože Božič. — V mojem imenu in v imenu MISLI najiskrenejšje sožalje. — P. Rudolf.

Sydney: Od več strani smo bili opozorjeni na to, da je bil v nekem tiskanem papirju onstran morja objavljen nekak napad ali kaj na „duhovnika Pinka v Avstraliji“. Nekateri mislijo, da bi bilo treba na napad „pošteno odgovoriti“. Po mojem mnenju bo odgovor najboljši „pošten“, če povemo, da duhovnika s tem imenom v Avstraliji ne poznamo. Zato ga ne moremo zagovarjati, pa tudi obtoževati ne. Kar nas je drugih Slovencev tu, se pa zavedamo, da nihče ni skrit pred svetom, vsak se kolikor toliko udeležuje pred javnostjo po svoji lastni vesti in zavesti. Ako naše početje komu ni všeč, moramo kajpada biti pripravljeni tudi na „napade“. Mislim pa, da bo vsak najbolje napravil, če z nasmehom in zmigavanjem z rameni kvitira kakšno neumnost, ki jo širijo o njem.—P. Rudolf.

Wollongong: Da se MISLI bolj izpopolnijo, prilagam £5-0-0. Brez sredstev se ne da nič narediti in prazna vreča ne stoji pokonci. To naj bo moj odgovor na članek o pridobivanju novih naročnikov na MISLI. Dober tisk je kašipot na križiščih življenja, kdor ga ne upošteva, zaide v nesrečo. Poznal sem več takih, ki so sovražili vse, kar je v zvezi z idealom, pa je skoraj vsak od tistih slabo končal. Kdaj bo na svetu dobro? Kadar bodo ljudje ljubili luč in sovražili temo. Kaj to pomeni, mislim, da bo vsak razumel. In kdor bo kolikaj razumel, bo podprl list MISLI in se potrudil, da ga tudi

drugi sprejmejo za svoje glasilo.—Janez Klinar.

Wollongong: Zahvaljujemo se p. Rudolfu za obisk pri nas in za službo božjo, ki nam jo je opravil v tukajšnji stolnici. Zbralo se nas je precejšnje število, pa bi nas bilo še več, če bi imeli več časa za organiziranje. Poleg tega je treba pomisliti, da je bilo to prvič, da smo imeli slovensko službo božjo. Je le nekaj drugega, ko spet enkrat slišiš besedo božjo v svojem jeziku. Pater nam je obljubil, da nas bo obiskal po štirikrat na leto, to je vsako PETO nedeljo v mesecu. Zdaj že gledamo, kateri mesec bo imel pet nedelj, in bomo prišli še v večjem številu, če Bog da. Vem pa, da nas bodo tudi MISLI še posebej opozorile na naslednji paterov prihod. Za zadnjič pa še enkrat: Prav lepa hvala in Bog povrnil!—S.P.

VICTORIA

Dookie: Ivan Cankar je dejal: „Vsaka beseda, ki jo napišeš, mora takorekoč dihati po glavnih ideji v tvojem spisu, drugače je beseda nepotrebna“. To mi je prišlo na misel, ko sem bral Koroščevo knjigo: Čas pod streli. Ni mi bila preveč všeč. Pozna se ji odmaknjenost časa — preteklo je že deset let od vsega tega dogajanja. Tako potem ostarela stvarnost obledi in še tako živa fantazija je ne živi več v luč, kot jo ji je dal tedanji čas.

Karel Mauser je napisal uvod. Njegov oče je bil v fari Podbrezje za žandarja. Imel je veliko družino in kot vsaka druga velika družina je tudi Mauserjeva težko rinila skozi komat. Žandarske družine so bile malokje priljubljene, Mauserjeva je bila izjema. Kmet-ske matere so jim rade dale kakšen priboljšek. Pisatelju Karlu se pozna, da živel v tistih krajih. Vsi njegovi najboljši spisi so iz tistih krajev. Pozneje je z lahkoto obdeloval življenje na Koroškem, ki se pa le malo loči od gorenjskega. — Pozdravlja J. Maček.

Murchison: Na žalost moram poročati strašno novico. Tu pri nas je utonil v jezeru moj najboljši prijatelj in rojak ALOJZ ROLIH. Ko to pišem, je že tretji dan, da

ALOJZ ROLIH

iščejo njegovo truplo, pa ga še niso našli. Tam je zelo globoka voda in veliki vrtinci. Srce se mi je trgalo, ko sem sporočal to novico njegovim staršem. Bil je zelo dober fant in od vseh spoštovan, kjerkoli so ga poznali. Nam vsem je zelo hudo, zlasti ko ga niti ne moremo spremljati na njegovi zadnji poti. Sporočam to in prosim, da daste tudi priloženo sliko v naš priljubljeni list MISLI, ker je imel po vsej Avstraliji veliko znancev, naj se ga spomnijo v molitvi. Doma je bil iz Zarečja pri Ilirski Bistrici, star komaj 22 let. Kdor bi želel kaj več podrobnosti o rajnem, naj piše na naslov: Milan Makovec, M.C.M. Box 12, Murchison, Vic.

SOUTH AUSTRALIA

Rosewater: Sporočam novico, ki je že nekoliko zastarela, pa je marsikdo še ne ve. Dne 29. dec. preteklega leta sta se v Adelaidi poročila rojaka Sranc Flajnik in Pavla Skapin. Znanci in prijatelji smo jima voščili vso srečo, pa še srečno novo leto po vrhu. To ponavljamo zdaj tudi preko našega glasila MISLI. Bog daj, da bi bili uslišani.—I. Ahlin.

QUEENSLAND

Brisbane: Čestitam uredništvu na odlični vsebini zadnje številke MISLI. Želim, da bi se šestmesečnakampanja res dobro obnesla. Ako bom le kako mogel, bom sodeloval. Na žalost se naši ljudje v izseljenstvu vse premalo zanimajo za slovensko čtivo. Ne morem prav razumeti, zakaj bi vsak med nami ne imel takega veselja s svojo knjižnico kot ga imam jaz s svojo. Vsakemu obiskovalcu jo pokazem, pa ne vem, če s tem zbudim v njem kaj veselja. Pri nekaterih že. Tako je tudi z MISLIMI, buditi je treba naprej in naprej, nekaj se bo že prijelo. Bog daj uspeha!—Janez Primožič.

OPOZORILO

1. Naslov MISLI za Sydney je samo ta: 66 Gordon St., Paddington, N.S.W. Tiste „boxe“ na G.P.O. ne uporabljamo več.
2. Telefonska številka za p. Rudolfa v Sydneyu je NOVA in se glasi: FA 6534. Zapišite si to številko in kličite patra samo tako.

ČE STE SE PRESELILI,

sporočite na naslov MISLI spremembo takole:

Moj stari naslov.....

Moj novi naslov.....

Moje ime (krstno in družinsko).....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

OPOZORILO

Zavoljo tega, kar je povedano na strani PET z debelimi črkami, smo s to številko po najboljših močeh pohiteli. Morda je kdo kaj poslal za objavo, pa ne najde stvari v tisku. Naj oprost. Aprilsko, ki bo obenem VELIKONOČNA, bomo skušali oddati na pošto kmalu po 20. marcu. S prispevki torej pohitite!

Šestmesečna

VELIKA KAMPANJA za *misli*

Spremembe

1. P. RUDOLF JE RESNO OBOLEL na pljučnici in leži v bolnišnici. Upajmo, da bo spet zdrav, ko boste tole brali. Na vsak način bo pa potreboval nekaj časa DOPUSTA, ko pride iz bolnišnice. Dosti pred veliko nočjo se ne bo smel vreči v delo, zato moramo, kakor neradi, naznaniti nekaj sprememb v naših načrtih.

2. KAMPANJA s tem ni odpovedana, pač pa se je zavlekla. Nismo mogli razposlati kampanjskih pism in KOLEDARČKOV. Morda jih boste imeli v rokah, ko izide pričujoča številka MISLI, morda ne. Boste pa pozneje toliko bolj pohiteli z odgovori in s PRIDOBIVANJEM NOVIH PLAČUJOČIH NAROČNIKOV. P. Rudolf bo toliko hitreje ozdravel, kolikor bolj se bo obnesla KAMPANJA.

3. P. Bernard je moral ZAVOLJO BOLEZNI P. RUDOLFA svojo selitev v Melbourne ODLOŽITI. ZATO zaenkrat ŠE NE VELJA njegov naslov v Melbourne in v KAMPANJSKIH PISMIH bodo vse POVRATNE KUVERTE naslovljene ne SYDNEY, nebena na Melbourne. TOREJ tudi države VICTORIA, SOUTH AUSTRALIA, WEST AUSTRALIA in TASMANIA uporabite kuverte z naslovom na SYDNEY, ki jih boste (sli ste pa že) dobili. V pismih, ki so že natisnjena, seveda stoji drugače, pa to vas naj ne moti. Zdaj smo primorani napraviti SPREMEMBO.

4. P. Bernard bo opravil v VICTORiji samo kratek misijon v St. Albansu v dneh 23.-26. februarja, potem bo imel v Melbourne

dne 2. marca zvečer postno pobožnost in spovedovanje kakor poprej oznanjeno, nato se bo vrnil v Sydney.

5. KDAJ se bo mogel p. Bernard nastaniti v Melbourne, bo pozneje oznanjeno. Vse odvisi od tega, kako bo napredovalo zdravljenje p. Rudolfa. Verjetno bo mogel p. Bernard že kaj več povedati zvečer dne 2. marca.

6. Upamo, da bo p. Rudolf mogel biti navzoč pri VELIKONČNI PRIREDITVI v PADDINGTON TOWN HALL dvorani dne 2. aprila, na velikonočni ponedeljek. Za ta dan je namreč dvorana v ta namen rezervirana. Saj boste rojaki v Sydneyu gotovo radi VELIKO POMAGALI, da ne bo imel p. Rudolf preveč skrbi.

Začetek zabave dne 2. aprila ob 6. zvečer.

7. VSE DRUGO O KAMPANJI pa ponovno preberite v prejšnji (dvojni) številki MISLI, da ja NE BOSTE POZABILI. POSEBNO si ponovno vzemite k srcu KONČNO PRIPOMBO, ki se je glasila: VSAK, ki to bere, naj se skuša spomniti, kdo od njegovih znancev se je nedavno preselil, pa naj ga opozori, naj pošlje MISLIM svoj novi naslov.

MI PA PONAHLJAMO:

SODELUJTE vsi v KAMPANJI, Bog pa naj da naši letošnji KAMPANJI svoj nebeški BLAGOSLOV!

Uredništvo in uprava MISLI.

Z VSEH VETROV

FORDOVI DELAVCI V AMERIKI so si izvojevali zagotovljen letni zaslužek. To sicer ni več novica, pa jo je vredno ponoviti. Izvojevala je to reč lani ameriška delavska unija. Precej časa so se vlekli dogovori in že je grozila velika stavka. Zadnji hip je odnehal Ford, nekoliko je pa odnehala tudi unija, pa je šlo. Pogodba med Fordovim podjetjem in unijo velja za tri leta. Zagotovljen letni zaslužek je takole urejen:

1. Fordova družbe ustanovi poseben sklad v višini 55 milijonov dolarjev in bo iz njega dajala plače tistim delavcem, ki bodo začasno brez dela. Da bodo začasno mnogi delavci brez dela, se pričakuje zato, ker mora podjetje vsako leto za nekaj časa odpustiti večje število delavcev v tistih mesecih, ko se v tovarnah spreminjajo avtomobilski modeli. Unija ni marala, da bi ostali brez plače, zato je zahtevala, da so plačani tudi v tistih mesecih.

2. Doslej je brezposelne delavce podpirala zgolj država. Seveda je

bila ta podpora dosti manjša kot plača. Zdaj bo delavec brez posla sicer še dobival podporo od države, zraven tega bo pa dobil iz Fordovega sklada 65% tiste vsote, ki bi mu šla, ako bi delal.

Zagotovljena letna plača je pravična zahteva delavstva, je pa Fordov primer prvi v zgodovini delavskega gibanja, da je stvar prodrla in se res izvedla. Dogodek je zbudil veliko pozornosti ne samo v ameriški javnosti, ampak po vsem svetu.

POPREČEN PRIRASTEK prebivalstva v Avstraliji je 590 oseb na dan. Uradno so objavili, da je štela Avstralija 30. junija 1955 9,201,034 ljudi. Dostavili so, da je bil prirastek v enem letu 214,161. V tej številki je vključen naravni prirastek, to se pravi, 122,688 novorojenčkov, pa 91,473 naseljencev.

DMITRIJ MANUILSKI je danes po širokom svetu verjetno precej pozabljen. Prav tako je svet verjetno pozabil njegove besede, ki jih je govoril leta 1930 di-

jakom Ljeningove politične šole v Moskvi. Dejal je: Do vojne med komunizmom in kapitalizmom na vsak način mora priti. Danes smo komunisti seveda še premalo močni, da bi si upali udariti po sovražnikih komunizma. Naš čas bo prišel čez kakih 20 ali 30 let. Celó takrat bomo zmagali le, ako zalotimo sovražnika nepripravljenega. Zato bomo morali buržuje po svetu najprej uspavati. V ta namen bomo sprožili najbolj presenetljivo mirovno gibanje, ki ga je svet kdaj videl. — Tako je govoril Manuilski. Kot že rečeno, svet je verjetno na te besede pozabil, če jih je sploh kdaj resno na znanje vzel. Komunisti pa niso pozabili. Vsa njihova propaganda se vrši danes (po 20 ali 30 letih!) v znamenju „miru“ in „mirnega sožitja“ s kapitalističnim svetom. V resnici pa ni drugega kot poskus napovedanega „uspavanja“. Obe lanske konferenci v Genevi, ena s svojimi „uspehi“, druga z očitnim polomom, se dasta lepo razložiti v luči besed Dmitrija Manuilskega.

KOROŠKI SLOVENCi so po svojih predstavnikih izročili zvezni avstrijski vladi spomenico o narodnih pravicah slovenske manjšine

na Koroškem. Predaja spomenice je vzbudila med nemškimi šovinisti razburjenje. Zato so slovenski predstavniki v Celovcu priredili posebno tiskovno konferenco in so odgovarjali na vsa vprašanja domačih in tujih časnikarjev. Neki nemški časnikar je trdil, da Rožani ne razumejo pismene slovenščine. Pojasnili so mu, da vsi slovenski listi na Koroškem izhajajo v pismeni slovenščini in da doslej še ni izšla nobena knjiga ali list v „vindišarskem“ jeziku. Povedali so mu tudi, da med koroškimi dialekti in pismeno slovenščino niti toliko razlike kot med posameznimi nemškimi dialekti in pismeno nemščino. Baje je na to pojasnilo nemški časnikar umolknil.

CILJI SOVJETOV so po zatrdilu poznavalcev sovjetske politike za sedaj naslednji: 1. Prisiliti Združene Države, da izpraznijo svoja vojaška oporišča v Evropi, Aziji in Afriki. 2. Nevtralizirati Nemčijo. 3. Navtralizirati na neki način Formozo. 4. Spraviti komunistično Kitajsko v Združene Narode. Bližnja bodočnost bo pokazala, koliko uspeha bodo imeli sovjeti v teh štirih smereh.

Izpod Triglava

PISMO.—Mati piše: ... „Prejela sem moko, sladkor in riž, vse tako in in toliko, kakor si mi pisala. Ti ne veš, kako si mi ustregla in me razveselila, čeprav sem prejela pošiljko par dni po božiču. Najbrž so na pošti nalašč zadržali paket, samo da ga ne bi dobila za praznike.“

Oblasti pri nas hočejo praznike zatreti. Tako so pred božičem pred prazniki pregledovali vse mline in če so našli belo moko so jo zaplenili. Vsi dobivamo samo enotno moko, zelo malo in stane 50 din 1 kg. Bela moka pa stane 100 din 1 kg, a jo zelo težko dobiš. Sladkorja pa že več mesecev ni ...

Tako rdeči oblastniki skrbijo za narod. Tovariš maršal pa lovi noje po Abesiniji ter se prevaža okoli v avtomobilu, ki ima jedilnico, spalnico, salon, kopalnico in kuhinjo ter napeljan vodovod in elektriko. Rdeči paša uživa — narod pa strada.

PTUJ. — Gospodarski kriminal še vedno cvete v Jugoslaviji. Male ribice se nekako same ujamejo in jih seveda postavijo pred sodišče, ker nimajo zavarovanega partijskega hrbta. Tako je okrožno sodišče v Mariboru obsodilo blagajnika v bivši občini Hajdini pri Ptuj Stanka Blagoviča na devet mesecev strogega zapor in na povračilo poverjenosti vsote 408.666 dinarjev.

TRST. — Izplačevanje denarnih nakazil prejemnikom v Jugoslaviji. Narodna banka FNRJ od 1.1.56 ne izplačuje več denarnih nakazil, ki

jih izseljenci pošiljajo prejemnikom v Jugoslavijo po dvojnem tečaju, to je s 100% premijo. Za en ameriški dolar banka plača samo 400 dinarjev. Isto razmerje na bazi USA dolarja velja tudi za izplačevanje nakazil jugoslovanskih izseljencev v drugih valutah.

POSTOJNA. — V Postojni so podrl Gregorčičev drevored, ki je bil že zelo zanemarjen. Oblast pravi, da so ga morali podreti, ker je bil že zelo star in je delal veliko škodo kanalizaciji in cestišču.

LAŠKO. — Vse kaže, da organi L.M. niso ravno priljubljeni poštenim državljanom. Večkrat čitamo o — napadih, na varnostne organe. Tako so tudi v Laškem imeli tak — napad. Neki miličnik je malo preveč vestno vršil svojo službo, kar je pogrelo malo družbo v restavraciji v Laškem. Josip Zadavec je slekel suknjič, zavihal rokave na srajci ter vrgel miličnika na cesto. Seveda se je moral zagovarjati pred sodiščem v Celju ter bil obsojen na 6 mesecev zapor, zaradi napada na — ljudsko oblast.

TRBOVLJE. — V Trbovljah stalno gradijo. Kakor drugod v Sloveniji se po stari praksi vsako delo le delno konča. Stanovanjski blok podjetja „Elektro“ je že dalj časa zgrajen v surovem stanju. Pravijo, da podjetje ne more nadaljevati z gradnjo bloka, ker nima potrebnih finančnih sredstev. Sploh se opaža, da so vsi načrti le gola propaganda komunistične partije, ki ima velike oči in le malo stvarnosti. Same obljube in sestanki, delavci pa se stiskajo v vlažnih in temnih sobah.

ALI SE UČITE ANGLEŠČINE NA RADIO?

Zelo koristno bo za vas, če se poslužite te ugodne priložnosti. Slika tu zraven vam pove, kako to napraviti. Slika ima besedilo v angleščini, po slovensko je pa takole:

DO YOU LISTEN TO MARY, JOHN and PAUL?

“For New Australians”

These lessons are in a book.

Write for this free book.

Write to:—

The Education Department
in the capital city of your state.

Ali poslušate pogovor Marice, Janeza in Pavla?

Ali se učite angleščine na radio?

Je zelo lahko!

Odprite ob sobotah postajo A.B.C.

Za Nove Avstralce.

Ta pouk se dobi tudi v knji.

Pišite po to knjigo, ki jo dobite za stonj.

Pišite na naslov:

The Education
Department,

pa dodajte ime glavnega mesta svoje države.

Slovinci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potreščine

največji trgovini apadne Avstralije

pri **BOANS-u**

NAKUP in PRODAJA

hiš, zemljišč, trgovim, stanovanj.

LYENKO URBANCHICH

pri firmi

DEAN & ALLAN

346a Victoria St., Kings Cross, Sydney

FA2745

::

FA4848

Zasebni naslov: L. Urbanchich

232 Alfred St., North Sydney

Publisher: Rev. R. PIVKO
66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.
(za cerkvijo St. Francis na Oxford Street)

Printed by Publicity Press (1938) Pty. Ltd.
71-75 Regent St., Sydney, for the Publisher, Rev. R. Pivko, 66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.

Iz pisarne Slovenskega duhovnika

TAK ŽENILA SE BOSTA?

Prav! Srpašujeta, kaj je treba za katoliško poroko, da bosta imela papirje pravočasno pripravljene. Bom povedal, pa ne samo o — papirjih!

Vajina poroka mora biti v redu pred TROJNO OBLASTJO:

1. Pred državo;
2. Pre Cerkvijo;
3. Pred Bogom.

Pomenimo se o zahtevah te trojne oblasti!

1. Država je v našem primeru seveda Avstralija. Ima svoje zahteve in predpise za poroko, ki naj bo pred njo veljavna, kakor jih ima tudi vsaka druga država na svetu. Zakonska zveza med moškim in žensko je povsod javno-pravna zadeva in vsaka država ima pravico, da poskrbi za veljavnost te zveze.

Avstralija ima v tem pogledu zelo majhne zahteve. To se pravi, zahteve že ima, toda to bosta vidva, ženin in nevesta, komaj kaj čutila. Duhovnik, ki je od države pooblaščen, da vaju veljavno poroči, bo skoraj zmerom lahko sam uredil za vaju pred državo. Če pa le ne bo mogel v kakem posebnem primeru, vama bo povedal, kam se obrnita in kako uredita z državo, da bo vse prav.

2. Zahteve ima Cerkev. Pa bo seveda tudi to uredil za vaju duhovnik. Prinesita mu v prvi vrsti krstni list, pa če le kako mogoče tudi birmanski list, spričevalo o opravljenem prvem sv. obhajilu in samski list. Če je eden od vaju slučajno vdovec ali vdova, mora prinesiti tudi smrtni list svojega poprejšnjega zakonskega druga ali družice.

Tu naštete papirje, uradno iz-

dane od domače cerkvene oblasti, bi moral vsakdo imeti. Mogoče je, da nimaš ne enega ne drugega, odhod od doma je morda prišel tako nenadoma, da ni bilo časa na te reči misliti. No, če nimaš zgoraj naštetih podatkov črno na belu, si pomagaj na drug način. Imeti moraš znane ljudi, ki lahko pričajo zate in so pripravljene svoje pričevanje tudi s prisego potrditi. Pa morda ti živi nekje v starem kraju mati, morda oče, morda boter, botrica. Piši, naj skušajo dobiti predpisane papirje pri domačem župniku in ti jih pošljejo. Če bi to ne bilo mogoče, naj sami napišejo po spominu, kdaj približno in kje je bil tvoj krst, in tako dalje. To bo zadostovalo. Če pa tudi to ni mogoče, povej duhovniku, ki se pri njem zglašiš za poroko, bo že skušal kako urediti, da ti zavoljo teh reči ne bo treba na poroko — pozabiti.

Kar je še drugega pred Cerkvijo treba, ba vse povedal duhovnik in tudi uredil za vaju. Dal vama bo nekaj potrebnega pouka, zakaj človek mora vedeti, kaj jemlje nase, ko stopa v zakon. Toda od tu naprej prav za prav ni več cerkvena oblast, ki stojita pred njo, ampak je že — Bog!

3. Kaj torej zahteva od vaju tretja oblast — Bog?

Vedeti morata, da katoliška poroka ni nekaj posvetnega, ampak nekaj svetega — zakrament! Postavil je ta zakrament sam Jezus Kristus, kakor je on sam postavil še šest drugih zakramentov. In morata vedeti, kateri so ...

Sploh morata biti poučena v krščanskem nauku. Po domače rečeno: Znati morata katekizem! Ni rečeno, da ga morata znati po-

vedati z istimi besedami, kot stoje v katekizmu, pa vsaj v glavnem morata poznati katoliško vero, kaj uči in kako je treba po njej živeti.

Na žalost pridejo za katoliško poroko prositi tudi taki ljudje, ki ne znajo več moliti apostolske vere, morda komaj še očenaš! Če s težavo naštejejo sedem svetih zakramentov, pa ne vedo, kaj vsak teh zakramentov pomeni. Ne znajo več naštetih deset božjih zapovedi, o cerkvenih se jim komaj še sanja. Zato tudi ni čudno, da ne znajo več iti k spovedi in za sveto obhajilo se samo od daleč še spominjajo, kaj jim prinese.

Če kaj od zgoraj naštetega tudi o vaju velja, STA PRED BOGOM DOLŽNA, da se znova naučita glavnih resnic katoliške vere in glavnih dolžnosti katoličana. Sveti zakon ali katoliška poroka je ZAKRAMENT, pa PRED BOGOM ne sme nihče prejeti nobenega zakramenta, če ne zna takorekoč nič katoliških resnic. In če zraven nima namena, da bi po Kristusu veri res živel, kakšen pomen ima zanj zakrament?

Bog zahteva, da greš h katoliški noroki v posvečujoči milosti

božji, to se pravi, da nimaš na sebi smrtnega greha. Zato je treba iti pred poroko k spovedi in k sv. obhajilu. Kako boš pa to dvoje dobro in pravilno opravil ali opravila, če nič več ne veš, kako se to naredi?

Duhovnik, ki se pri njem zglašita za poroko, je PRED BOGOM, dolžan poizvedeti, kako je z vajinim znanjem in poznanjem katoliške vere. Tudi to, če izpolnjujeta dolžnosti ali ne. Če spozna, da vama je treba pouka, ga bo dal, oziroma vama bo naročil, da se iz knjige naučita vsega potrebnega in obljubita izpolnjevati, kar se bosta ponovno naučila.

Iz vsega, kar je tu povedano, je razvidno, da država in Cerkev ne zahtevata veliko, zato pa Bog toliko več zahteva. Pa tudi Bog jako malo zahteva od takih, ki so resni in dobri katoličani in katoličanke, božje zahteve so takim same po sebi jasne. Če bi se pa kdo našel, ki bi duhovniku vse obljubil, na tihem si pa svoje mislil, naj se zaveda enega dejstva: državo, Cerkev in duhovnika lahko varaš, ne moreš pa varati — Boga!

MELBOURNE—

V petek 2. marca 1956 zvečer ob 7.30 postna pobožnost za Slovence v ST. CARTHAGE CHURCH, Parkville, Royal Parade. Po pobožnosti spovedovanje.

Poskrbite za LJUDSKO PETJE! Postne in blagoslovne pesmi. Vsa cerkev naj poje!

Pred pridigo bodo podana vsa oznanila za naše nadaljnje pobožnosti do velike noči. Pridite v velikem številu, da bo cerkev polna kot je bila za polnočnico! NE POZABITE: Zvečer 2. marca!

P. Bernard Ambrožič.

CVETJE V JEŠENI

15.

DR. IVAN TAVČAR

10.

Hodeč proti Jelovemu brdu sem se čutil čisto novega človeka: sedaj sem prav zaprav šele vedel, kaj hočem. Pred dušo mi je bilo vse jasno in dvomi me niso več mučili. Sedaj sem bil s tisočermi vezmi prikovani na svojo slovensko zemljo. In če me ta ne bo živila, kdo me naj živi? Tisto leto je bila čudovito lepa jesen in še v listopadu smo imeli gorko vreme. Komaj sem napravil kakih dva tisoč korakov z Malenskega, vrha, že mi je prihajal na uho ostri glas klepetajočih trlic. Pod vasjo je stala Presečnikova tarnica in brez dvojbe se je pri ter trlo. Kar pa se tiče klepetanja, so se terice uspešno kosale s trlicami. Zadnje so sekljale, prve pa obrekovale. Izpod trlic se je drobil pezdur, a izpod jezikov na drobno pretirana dobra imena sosedov in sosed. Kakor že povedano, je bilo tisto leto izredno lepo; ne poprej ne pozneje se ne spominjam, da bi se bil prve dni meseca novembra lan sušil pri tarnici. Torej tisto leto se je sušil in prav na Presečnikovi tarnici pod Jelovim brdom je delalo osem starikavih devic. Svoj posel so opravljale z nekako koketnim pretiravanjem, kakor je bilo, ne vem iz kakega vzroka, v navadi pri trenju. A že tiste dni se ni sejalo toliko lanu, kolikor včas, ko bi se bilo našemu kmetu čudno, skoraj sramotno videlo, če ne bi bil pridelal svoje hodnične praznje srajce doma. Zatorej je zarod teric ž etiste čase zamiral in le bolj starikavo ženstvo je še umelo goniti trlice in z njimi pridelovati svilnate, mehke plasti, katere so se potem skladale v povese. A manj ko jih je bilo, bolj so se terice zavedale svojega poklica. Pri vsaki priliki si jih moral sila prositi, če si jih hotel dobiti na delo. Da je morala terica obilo in najbolje jesti, to se je posebej umelo. Pri Presečniku se je trlo tisto popoldne in gospodar sam z velikim belim predpasnikom je sušil lan ter moral zastavljati vso pozornost, da se mu pri jami ni vnelo. Ženske so napravljale ropot s trlicami in jezikom ter obirale, vmes pa kaj rade govorile o ženitvi

in mojitvi. Vsaka bi se bila rada možila: bolj ko je bila stara, večje je bilo poželenje. Ravno ko sem prihajal mimo, je izpregovorila Žganjarjeva Urša: „Prvi, ki pride mimo, bo moj!“ Nič hudega sluteč sem se približal. Že se je Urša zadržala: „Janez, moj si!“ „Kaj boš z mano, saj vendar vidiš, da sem prestar zate!“ „Nič prestar, vzamem te, in če laziš po vseh štirih okrog! Pa še prav rada te bom imela!“ Nisem se hotel vdati: „Govore, da imaš od hudiča hudoben jezik, Urša!“ „Ga mi boš pa na rajfelj polagal!“ Bilo je to žebliasto orodje nemškega pokolenja, s katerim so se trgale glavice lanu, a Uršin jezik — deni ga desetkrat na rajfelj — ne bi bil ukročen. Tako sem postal žrtev dovtipa, kakor si ga terice rade privoščiijo z moškimi, ki prihajajo mimo. Med smehom sem moral odriniti. Urša je še vpila za mano: „Le nikar ne obupaj, Janez, boš precej priženil. Dva otroka že imam in oba ti prinesem v hišo.“ Sledil je grohot, da sem se bal, da kar tarnico raznese. Pri jami je sedel Boštjan in dejal zadovoljno: „Med sršene si zašel. Pričakovali smo te, a šele o božiču.“ Na vprašanje, kaj dela mati, je pokazal na breg Karlovščine, kjer je prala pri tolmupu. Prinesli so južino, zato sva lahko šla k perici. Barba je radovedno vprašala: „Ali se ni kaj zgodilo, ko že danes prihajaš?“ Z Boštjanom sva sedla na skalo. „Nekaj se je zgodilo, Mlačanovo sem kupil.“ Oba sta se začudila. Boštjan je pametno izpregovoril: „Devet tisoč si že dal, je gotovo vredno. Sedaj se pa vpraša, kdo naj ti gospodari? Lahko je rečeno: Sem kupil. Obdelovanje je pa nekaj drugega.“ Ponosno sem odgovoril: „Sam bom gospodaril. Ne vem, čemu naj se ne preselim na Jelovo brdo.“ „No, pač,“ je Boštjan še vedno dvomil, „par mesecev se že dela na kmetih, potem bo pa vrag, ko ne bo mesa, ne kofeta, in ne belega kruha!“ Bil sem užaljen. Odgovoril sem bahoto: „Belega kruha bo pač lahko, saj je plačano, a denarja mi je precej ostalo.“ „Ni tako, me je zavrnil skušeni mož.“ „Če dan na dan ješ bel kruh, ga hoče jesti tudi družina. Če si kmet, bodi pravi kmet; če si pa gosposki kmet, se ti bajta že vnaprej podira.“ Za nekaj časa sva obmolnila. Pri se je spet oglašil Boštjan: „Nazadnje pa še kako žensko privlečeš iz mesta.“ „Oženim se na Jelovem brdu.“ Oče me je plašno pogledal, kakor bi hotel reči: Ali si še zdaj nisi iz glave izbil te neumnosti? Počasi je vprašal: „Kje češ na Jelovem brdu dobiti žensko, ki bi bila zate? Pri Mlačanovih je trda, kar se dela tiče.“ „Kar odkrito ti povem, Boštjan, oženim se pri Presečnikovi!“ Presenetilo ga je tako, da mu je padla pipa iz ust, in sicer naravnost v vodo. Z nervozno hitrico jo je

DR. JURE KOCE, G.P.O. Box 670, PERTH, W.A.

CENIK

za pošiljanje paketov preko Trsta v Jugoslavijo, Avstrijo in Nemčijo

Kdor želi plačati jugoslovansko carinsko takso vnaprej, naj doda končni ceni še 9/-. Ta taksa se lahko zopet plača istočasno s predajo paketa na pošti v Trstu. Isto za Standard pakete.

Za tehnicne predmete kot: radio aparate, sivalne stroje, stedičnike i.t.d. Vam-nasa firma tukaj sestavi v smislu jugoslovanske carinske uredbe pravično napisano prosnjo, da jo lahko obdarovancu pošljete domov in ste tako sigurni, da bo dobil darovani mu predmet carine prosto v roke.

Cene za 1 kg:		Cene za 1 kg:	
Kava MINAS Ia	17/6	Salama ogrska a la Gavrilo	22/6
Kava SANTOS EXTRA Ia	18/6	Goveje meso, 3 konzerve, 1 1/2 kg.	13/6
Sladkor kristalni	2/3	Polenovka norveška (Stockfish)	11/-
Sladkor v kockah	2/6	Sardine v olju, 200 gr.	2/-
Olje olivno Ia	10/-	Sir parmezanski	25/-
Moka bela 00, najboljša	1/9	Rozine (Ia grske sultane)	4/6
Testenine bele Extra	3/-	Cokolada trda	14/6
Riz „Splendor Brillato“	3/-	Cokolada mlečna švicarska	15/-
Riz CAROLINA „Ardizzone“	3/2	Kakao holandski	15/-
Riz CAROLINA „Helios“	3/6	Caj CEYLON Ia 100 gr.	3/-
Zdrob, pšenčni, extra Ia	3/-	Poper indijski v zrnju 100 gr.	3/4
Fizol	2/9	Cimet (kamela) zmlet 100 gr.	2/3
Svinjska mast Ia	6/6	Vanilija v strokih, 1 trok	1/2
Prekajena slanina, mesnata	11/6	Karamele, bonboni	10/-
Surovo maslo (butter) Ia	21/-	Milo za pranje (75% mascohe)	3/6
Sunka kuhana, v konzervi	22/-	Milo toaletno PALMOLIVE, 100 gr.	1/4
Smokve, suhe	4/-	Kokosja juha z rezanci	1/6
450 gr. kondenz. mleka	3/3	Vrečka limone v prahu	1/*
Nylon nogavice Ia	11/6	Nylon nogavice IIa	9/-

K zgoraj navedenim cenam se dodajo se prevozniki stroški:

po pošti:		po železnici:	
do 4 1/2 kg netto	£0 15 0	do 30 kg netto	£2 3 0
do 9 kg netto	£1 2 0	do 40 kg netto	£2 10 0
do 18 kg netto	£1 13 0	do 50 kg netto	£2 15 0

SPECIJALNO FRANKO PREJEMNIK:

- 1) Vreca najboljših bele moka (00), 45 kg. v dvojni vreči £4 17 0
- 2) Mast v posodi po 17 kg. £5 10 0

Zdravila in tekstilno blago posiljamo iz Londona direktno v domovino. Tehnicne predmete kot: radio aparate, sivalne stroje, stedičnike, kolesa (bicikle) itd. posiljamo iz Nemčije ali Italije v Jugoslavijo. Zahtevajte cenik!

Za vsa naročila paketov iz N.S.W. in Victorije se obrnite direktno na:

ZASTOPNIKA FIRME ZA N.S.W.:

MR. R. OLIP, 44 Victoria St., POTTS POINT, SYDNEY, N.S.W.

ZASTOPNIKA FIRME ZA VIKTORIJO:

MR. M. PERŠIČ, 222 Beaconsfield Parade, MIDDLE PARK, Vic.

MR. Z. ROME, 404 Queens Parade, CLIFTON HILL, Vic.

KNJIGE ZAŠLE V ŠTRAJK

Precej knjig smo naročili iz prekmorskih dežel in bi morale biti že pred tedni v naših rokah, pa so obležale v pristanišču, ker delavci štrajkajo. Upamo, da jih v kratkem dobimo, zato omenjamo na tem mestu vsaj dve knjigi in vabimo, da si jih pri nas naročite:

ZBORNİK — KOLEDAR Svobodne Slovenije, ki so ga nam poslali iz Argentine. Dobili smo samo en paket s 5 izvodi, ostale je zasegel štrajk. Letošnji ZBORNİK je izredno debel in ima silno raznovrstno vsebino. Ker so nam ga poslali večje število, pa se je njegov prihod takole zakasnil, ga bomo prodajali po izredno nizki ceni — EN FUNT in nič več. Bolje je, da gre med ljudi na majhen denar kot da bi obležal. Na ta predlog so v Argentini že pristali. Torej, sezite po njem! Kdor ga naroči po pošti, naj navrže FUNTU znamko za dva šilinga.

SOCIOLOGIJA izpod peresa dr. Ahčina. Krasna knjiga, bere se

skoraj bolj kot povest nego kot učenjaška razprava. Dandanes je zelo potrebno, da vsakdo razmišlja in skuša pravo zadeti, kakšna naj bi bila človeška družba, da se bo svet spet uredil. Nikar ne pustimo, da zgolj kakšni komunisti „urejujejo“ svet, nam bi se pa ne ljubilo o tem niti ramišljati, še manj prebirati knjige, ki razlagajo res pravilno ureditev človeške družbe, po njej pa sveta.

Ahčinova **SOCIOLOGIJA** je bila deležna že silno veliko pohvale med Slovenci in drugorodci, sezi-mo tudi mi po njej.

Izšla je v DVEH zvezkih, oziroma debelih knjigah. Kdor naroči obe knjigi, plača za vsako EN FUNT — naročniki po pošti naj navržejo dva šilinga za poštino in zavijanje. Kdor kupi samo eno knjigo, je PRVI ZVEZEK en funt, DRUGI pa EN FUNT in POL. Naročniki po pošti navrzite za eno samo knjigo znamko za en šiling.

Naročajte na naslov MISLI. —P. Bernard.

JUNAŠKI TITO — STRAHOPETEC!

Svobodna Slovenija poroča: Ko je Tito nastopil svojo pot po Abesiniji, se je spomnil, da bi mogel biti tudi tam kak njegov rojak. Zato je komunistična vlada Titovine zahtevala od Abesinije, naj pregleda po vsem cesarstvu in poišče vse ljudi, ki se bili morda rojeni v Jugoslaviji. Vse take je bilo treba za časa Titovega bivanja v Abesiniji spraviti pod ključ.

Tako se je zgodilo, da so bili naši delavci, obrtniki in vsi drugi, ki so se po drugi svetovni vojni naselili v Abesiniji in že deset let tam žive kot mirni in ugledni državljani, zaprti, konfinirani in internirani.

Nekaj najuglednejših pa so tiste dni poslali izven meja države. V Adis Abebi je bilo interniranih 10 Slovencev, 10 Srbov in 3 Hrvatje. Zanimivo je, da so bili internirani tudi taki, ki so prišli v Abesinijo s Titovimi potnimi listi in dovoljenji. Internacije, konfinacije in zapori so se izvršili 6 dni pred Titovim prihodom. Šele, ko je Tito odpeljal, so bili ljudje spet svobodni. Prizadeti so bili profesorji, zdravniki, inženirji, delavci in obrtniki. Tudi ljudje v najvišjih državnih službah Abesinije, taki, ki uživajo splošno spoštovanje in ugled pri abesinskih oblasteh, so za Tita nezanesljivi in se jih je treba bati. Tito pač ve, da se mu je bati vsakega poštenega človeka.

lovil po vodi, dokler je ni z mokrim rokavom zopet izvlekel. ★ „Seve, če bo dekletu hotelo in bosta vidva zadovoljna“, sem ponižno pristavil. Pri Boštjanu bi bil prejkone le s težavo zmagal, da mi ni pomagala mati Barba. Do zdaj je molčala, nerada molčala in prežala je na priliko, da poseže v govorico. ★ Nekako v šali je vprašal Boštjan: „Koliko boš pa dote hotel imeti? Veliko ne bom mogel dati od hiše.“ ★ Barba se je kar razpočila: „Boga zahvali, da se ti hči možil! Skoraj si res tako neumen, da bi takega zeta od hiše metali! Že nekaj časa se mi zdi, da ti nekaj v možgane uhaja.“ V največji razjarjenosti je dostavila: „Sedaj pa pravi: Veliko ne bom mogel dati od hiše! Presečnik je Presečnik, a kadar možiš edino hčer, se vendar ne boš dajal ljudem pod zob!“ ★ Pomiril sem jo, da za doto splor ne vprašam. ★ A Barba še ni bila potolažena. „Nič tisto! A povem ti, Boštjan, gnojnice ne boš bredel, kadar pojde punca z ženinom v cerkev! Moja beseda pri Presečnikovih tudi nekaj velja! Midva sva zadovoljna, Janez, če jo vzameš, nimava prav nič proti temu, prav nič!“ ★ Boštjan je molčal in si ni upal upirati. ★ „Predvsem moram zvedeti pri dekletu, če me sploh hoče.“ Po teh besedah sem odrinil v vas. Boštjan in Barba sta pa še ostala pri vodi. Ko sem včas pogledal nazaj, je bila Barba še vedno v plamenu in prav videlo se je, kakšno pridigo je delala svojemu možu. ★ Pri Presečniku je lazil okoli hleva Danijelov naslednik. Ni me poznal, zato se za mojo osebo niti zmenil ni. Bil je štulast, nekako polomljen je bil videti in ni mi dopadel, kjer je kadil, hodeč okrog hleva. Tudi nova dekla se je prikazala iz hišnih vrat, a je takoj zginila, ko me je ugledala. ★ V hiši pri mizi je prebirala Meta fizol. Ko sem vstopil, je bila za velikim kupom, katerega je morala prebrati, skoraj popolnoma skrita. Polagoma se je prikazal njen obraz izza fizola, izpregovorila pa ni, dasi me je spoznala. Z velikimi očmi je gledala proti meni, a opazil sem takoj, da je bila upadlega lica in zelo potrta. ★ „Spet sem pri vas“, sem dejal pri vstopu. ★ „Fizolico prebiram“, mi je odgovorila, „pa je zelo plažasta.“ Z roko je mešala po fizolu pred seboj, a do dela ni prišla. „Zgodaj si prišel — kje je še božič!“ ★ „Dolg čas mi je bilo v Ljubljani.“ ★ Nato sva oba nekaj časa molčala. Obrnila je oči proti stropu, potem je pa govorila plaho in tiho, kakor otrok pri spovedi: „Mati tudi misli, da ne bi bila tista reč nič čudna.“ ★ „Katera?“ ★ „No, da bi vzel sorodnico k sebi, da bi ti kuhala in gospodinjala.“ ★ „Kje naj jo dobim, če bi ti ne hotela?“ ★ Nič posebno je ni zalila kri, ko je odgovorila: „Mati pravi, da ne bi bilo to tudi nič čudnega. V mestu bi se veliko dobrega nau-

čila.“ ★ „Si že očeta vprašala?“ ★ „Ne še. Misli sem, da ga ti vprašaj.“ ★ „Ne vem.“ ★ „Če nočeš, pa ne!“ Že jo je grabila jeza in na vsakem licu se ji je nabrala rdeča lisa. ★ „Ne jezi se, Meta“, sem jo miril, „na kaj takega ni treba več misliti!“ ★ Če torej nočeš?“ ★ „Kaj naj živim v Ljubljani, če sem lahko tu med vami!“ ★ „Se boš pač vaveličal.“ ★ „Ne bom se. Kupil sem zemljo, kupil sem živino. Gospodari bom, sejal bom, prideloval bom.“ ★ Plaho je vprašala: „Kdo ti naj gospodinji?“ ★ „Oženim sem.“ ★ „Oženiš se?“ je viknila zamolklo. Pri tem ji je z obrazka zginila vsa kri in z veliko grozo me je gledala. „Moj Bog, pa vendar ne — Katreta?“ V svoji zmedi je spet mešala po kupu na mizi. Ker ji nisem odgovoril, je bila še bolj prepričana, da bom snubil pri Fortunovih. „Nič ne rečem“, je vzdihovala, „nič ne rečem proti tem ljudem; radi delajo in tudi o dekletu ne vem ni slabega. Bog varuj!“ Povesila se ji je glava in vedel sem, da se ji je hotelo jokati. Vedel sem pa tudi, da bi mi za nobeno ceno ne hotela pokazati, da ji gre na jok. ★ Priče lsem iznova: „Mlačanovo sem kupil. Danes smo delali v Loki pisma. Tudi Danijel je bil tam. Liza je torej le Anžona vzela.“ ★ Še je vprašala: „Koliko si dal?“ ★ „Devet tisoč in petsto.“ ★ „Si vse plačal?“ ★ „Vse.“ ★ „Boš imel kaj dolga?“ ★ „Ne.“ ★ Po kratkem premolku sem prišel: „Pravijo, da je zemlja dobra in se dosti pridelava.“ ★ „Jade.“ ★ „Živel se bo torej lahko.“ ★ „Jade.“ ★ Ta dvojna poljanska pritrditev ji je prišla kot smrtni vzdih, takorekoč kot srčna kaplja krvi čez blede ustna. Pli tem je glavica popolnoma zlezla na roko. Zaječala je: „Tako čudno me notri boli.“ ★ Nisem se mogel več vdrževati, naslonil sem se k nji in ji šepnil na uho: „Govoril sem z očetom in materjo, oba sta zadovoljna, da se oženim pri Presečnikovih, če me ti hoče.“ ★ Bliskoma je dvignila glavo in tudi telo je iztegnila, da je stala kot svea tik mene. Obraz ji je bil v trenutku bel ko sneg, potem pa se je zopet žaril kot roža, da se videlo, kako ji je vrelo po duši. Izpregovoriti ni mogla. In šele, ko sem ponovil, ali me hoče, je vzdihnila: „Jaz?“ ★ „Da, ti, Meta, druge nočem, samo tebe vzamem. Sedaj odgovori, ali me hočeš?“ ★ Izpregovoriti le ni mogla. Odpirala je ustna, a beseda le ni prišla iz njih. Nato je prišla z glavokimati in pokimala je trikrat ali štirikrat, tako da ni bilo dvojbe, da me hoče. ★ Raztegnila je roke proti meni in hipoma me je objela — pri nas se zaljubljen parček ne poljublja, pri nas se objema — in čutil sem, kako mi je tesno oklenila roke okrog vratu in kako ja pritiskala svoje lice k mojemu. (Konec prihodnjic.)